

Datum
2022-05-11

Diarienummer
KS-2022/1336.121

Handläggare
Roger Kilman
Roger.Kilman@huddinge.se

Valnämnden

Kontroll av ordningen i valsedelstall på röstmottagningsställen vid de allmänna valen 2022

Förslag till beslut

Valnämndens beslut

1. Röstmottagarna ska i möjligaste mån kontrollera valsedlarnas ordning i valsedelställen efter varje väljare.
2. Under röstmottagning ska röstmottagarna skriftligen föralogg var femtonde minut över valsedlarnas ordning i valsedelställen.

Sammanfattning

Av 8 kap. 2 § vallagen (2005:837) följer att det i anslutning till ett röstmottagningsställe ska ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Av tredje stycket följer vidare att valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt.

Att valsedelställen inte längre står öppett i röstningslokaler och vallokaler gör att röstmottagarna måste genomföra tätare kontroller av valsedelställen för att upprätthålla ordningen bland valsedlarna och säkerställa att dessa presenteras på ett likformigt sätt.

Beskrivning av ärendet

Enligt vallagen ska det i anslutning till, eller inuti, en röstnings- eller vallokal finnas en lämplig avskärmad plats där valsedlarna kan läggas ut. Valnämnden beslutar hur valsedlarna ska presenteras i valsedelställen under röstmottagningen. Det är viktigt att valsedlarna presenteras likvärdigt i alla kommunens röstnings- eller vallokaler.

Enligt Valmyndighetens handbok för kommunen vid genomförande av val så anges att det är röstmottagarnas ansvar att upprätthålla ordningen bland valsedlarna.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Vid Europaparlamentsvalet 2019 tillämpades de då nya lagkraven på avskärmning av valsedelställen för första gången. Syftet med lagändringen var enligt proposition 2017/18:286 ”att skydda valhemligheten främst genom att motverka att väljare blir eller upplever sig övervakade av andra väljare i samband med att de tar sina valsedlar”. Vidare anges att valsedelstället ska vara insynsskyddat från såväl andra väljare som från dem röstmottagare som jobbar i lokalen. Avskärmningen kommer därför påverka röstmottagarnas möjligheter att upprätthålla ordningen bland valsedlarna eftersom valsedelställen inte längre står öppet i lokalen.

Regeringen skriver i propositionen att röstmottagarna ofrånkomligen behöver befinna sig i anslutning till valsedelställen för att kunna upprätthålla ordningen bland valsedlarna och vid behov fylla på valsedlar. Samtidigt förutsätter regeringen att röstmottagarnas kontroll sker med respekt för väljarens integritet. Slutligen konstaterar regeringen att kravet på avskärmning kan resultera i att röstmottagare måste genomföra tätare kontroller av valsedelställen eller att valnämnderna måste ändra sina rutiner för hur kontrollen genomförs.

Vid de allmänna valen 2018 i Huddinge så förde varje vallokal en logg över valsedelställen. Det innebar att en röstmottagare en gång i halvtimmen skulle kontrollera att valsedelställen var i ordning och därefter signera loggen. Vid valet till Europaparlamentet 2019 ändrades denna frekvens till var femtonde minut.

Många av de överklaganden som inkom till Valprövningsnämnden efter de allmänna valen 2018 handlade om påstådda felaktigheter vid valsedelställen. Därför är det viktigt att valnämnden tar beslut på hur kontroll av ordning i valsedelställe ska gå till.

Förvaltningens synpunkter

Inför valet till Europaparlamentet 2019 var valkansliet i kontakt med Valmyndigheten och Länsstyrelsen angående hur ofta röstmottagarna bör kontrollera valsedelställen.

Valnämnden beslutade inför valet till Europaparlamentet 2019 att röstmottagare i röstnings- och vallokal i möjligaste mån skulle kontrollera ordningen i valsedelställen efter varje väljare. Valnämnden beslutade vidare att röstmottagarna under röstmottagningen var femtonde minut skriftligen skulle föra logg på att valsedelstället varit i ordning.

Om valsedlar tillhörande parti som valnämnden enligt vallagen är ansvarig för att lägga ut i röstmottagningslokal saknas ska röstmottagaren omedelbart kontakta valkansliet. Om annan form av sabotage av valsedelstället upptäcks ska detta också omedelbart meddelas till valkansliet.

Att föra logg efter varje väljare är besvärligt rent praktiskt och riskerar framförallt att väljaren känner sig övervakad vid valsedelstället. Eftersom regeringen anger att syftet med lagändringen är att stärka väljarens valhemlighet skulle en sådan kontroll därför motverka lagens syfte.

Vidare ska röstmottagarna vid kontrollen av valsedlarnas ordning i valsedelställen respektera väljarens integritet och valhemlighet. Vad denna kontroll mer konkret innebär kommer valkansliet att förmedla vid utbildningen av röstmottagarna.

Valkansliet föreslår således att nämnden beslutar att röstmottagarna i möjligaste mån ska kontrollera valsedlarnas ordning efter varje väljare samt under röstmottagningen var femtonde minut skriftligen föra logg över valsedlarnas ordning i valsedelställen.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget saknar ekonomiska konsekvenser. Förslaget torde bidra till att stärka rättssäkerheten vid röstmottagning genom att. Förslaget torde också öka förtroende för valets genomförande och legitimiteten hos valresultatet.

Roger Kilman
Chef valkansliet

Beslutet ska skickas till

Chef valkansliet